

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0019-232
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
ID ОП у ЄДЕБО	
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	ОП «Соціальна педагогіка», другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 23 «Соціальна робота», спеціальність 231 «Соціальна робота»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Profili_OP/OSVITNYAPROGRAMASOCPED.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	23 Соціальна робота
Дата засідання	30/12/2019
№ протоколу	5
Доповідач	Караман Олена Леонідівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+> відсутні

Обґрунтування:

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**. На основі ретельного та порівняльного аналізу документів, поданих для акредитації освітньої програми «Соціальна педагогіка» в межах спеціальності 231 «Соціальна робота» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (відомостей про самооцінювання, освітньо-професійної програми, навчального плану, відгуків роботодавців та ін.), звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми, публічної інформації про освітню програму та освітній процес на офіційному сайті університету та кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності недостовірних і суперечливих відомостей виявлено не було.

Експертна група своєчасно приступила до акредитаційної експертизи освітньої програми та освітнього процесу відповідно до встановленого Нацагенством графіку, методичних рекомендацій та розробленої програми виїзду. Закладом вищої освіти було створено сприятливі умови для роботи експертної групи: надане приміщення, забезпечено доступ до мережі Інтернет, організовано зустрічі з керівником ЗВО, гарантом ОП, учасниками освітнього процесу, органами студентського самоврядування, роботодавцями, випускниками та іншими суб'єктами реалізації ОП. Жодних перешкод для роботи експертної групи, інших протиправних або недобросовісних дій з боку ЗВО, які б унеможливили проведення акредитаційної експертизи, також не було зафіксовано.

На підставі поданих документів та результатів аналізу освітньої діяльності університету щодо забезпечення реалізації ОП під час виїзду експертної групи до закладу вищої освіти можна зробити висновок про те, що в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди здійснюється повноцінний освітній процес за освітньою програмою «Соціальна педагогіка» спеціальності 231 «Соціальна робота» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	<p>Констатовано загальну відповідність освітньої програми критерію проектування та визначення цілей.</p> <p>ОП відповідає місії, цілям, стратегії ХНПУ ім. Г.С. Сковороди та враховує думку як здобувачів вищої освіти, так і роботодавців.</p> <p>Зауваження стосуються необхідності оновлення ОП відповідно до стандартів 2019 року.</p>	В	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Е	<p>Структура і зміст ОП переважно враховують вимоги стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. Представлені у ОП Соціальна</p>	Е	<p>Потребують оновлення назви дисциплін відповідно до їх змісту. Так, у навчальному плані вказано назву курсу «Педагогіка», однак при перегляді Робочої навчальної програми виявлено, що зміст курсу розкриває педагогіку вищої школи.</p>

		<p>педагогіка освітні компоненти відповідають предметній області спеціальності 231 Соціальна робота та специфіці ОП. Практична складова ОП містить три види практики, які взаємодоповнюють одна одну і сприяють набуттю здобувачами вищої освіти професійних компетентностей. Студенти мають змогу обирати блоки дисциплін незалежно від спеціальності чи підрозділу, який забезпечує її викладання.</p> <p>Основними недоліками ОП визначено: 1) порушення норм чинного законодавства та внутрішніх документів університету щодо дотримання 25-відсоткової квоти на дисципліни вільного вибору студентів (24,4%); 2) невідповідність навчальних планів денної та заочної форм навчання (у кількості та назвах дисциплін, кількості кредитів, виділених на практику та на підсумкову атестацію); 3) відсутність в ОП матриці відповідності освітніх компонентів конкретним ПРН; 4) відсутність інформації про ПРН і компетентності у силабусах, навчальних і робочих програмах дисциплін;</p>		
--	--	---	--	--

		<p>5) у підсумковій атестації не передбачено захист кваліфікаційної роботи (як це вимагає Стандарт), замість цього пропонується єдиний кваліфікаційний іспит, що складається з 4 компонентів (кваліфікаційний іспит з педагогіки вищої школи, психології за професійним спрямуванням; кваліфікаційний іспит зі спеціальності та методики її викладання; захист-презентація результатів наукового дослідження магістранта).</p>		
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	В	<p>Констатовано загальну відповідність критерію щодо доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання.</p> <p>Правила прийому є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди.</p> <p>Положенням про організацію освітнього процесу визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти.</p>	В	

		Виявлені недоліки не є суттєвими і стосуються поки що відпрацьованої процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.		
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	<p>Визначено загальну відповідність критерію щодо навчання і викладання за освітньою програмою.</p> <p>Освітні компоненти ОП сприяють досягненню цілей та ПРН за допомогою професійно підібраних форм та методів навчання (викладання). Досягненню програмних результатів навчання також сприяють студентоцентроване навчання, навчання на основі досліджень, рефлексивне навчання, виробнича практика. Для учасників освітнього процесу доступна інформація щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, критеріїв оцінювання. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією освіти.</p> <p>У якості зауважень відзначено недостатнє використання інтерактивних методів в освітньому процесі <i>та</i> невеликий відсоток</p>	В	

		викладачів і студентів, які беруть участь в міжнародних академічних грантах та програмах.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	<p>Констатовано загальну відповідність стосовно контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання вимог академічної доброчесності.</p> <p>Процедура проведення підсумкових контрольних заходів передбачає прозорість, об'єктивність, сприяє запобіганню поширення корупції, що забезпечується присутністю двох викладачів та представника студентського самоврядування і відображено в екзаменаційних відомостях обліку успішності.</p> <p>Політика академічної доброчесності представлена на офіційному веб-сайті як Положення про академічну доброчесність у ХНПУ імені Г. С. Сковороди, проте використовується, в основному, для здобувачів наукових ступенів кандидата (доктора) наук.</p> <p>Недоліком є поки що слабка популяризація академічної доброчесності</p>	В	

		серед здобувачів вищої освіти; відсутність порядку здійснення перевірки наявності плагіату у студентських роботах; не чітка усвідомленість у здобувачів поняття академічної доброчесності.		
Критерій 6. Людські ресурси	В	<p>Визначено загальну відповідність ОП та освітнього процесу критерію «Людські ресурси».</p> <p>Якісний склад кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки відповідає профілю спеціальності та ОП.</p> <p>НПП систематично беруть участь у міжнародних конференціях, тренінгах, а також підвищують рівень кваліфікації через здобуття наукових ступенів та отримання вчених звань.</p> <p>Зауваження стосується баз проходження практик, що переважно є громадськими та благодійними організаціями та не в повній мірі враховують профіль ОП Соціальна педагогіка.</p>	В	
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Встановлено загальну відповідність освітнього середовища та матеріальних ресурсів за показниками	В	

		<p>критерію 7.</p> <p>Умови освітнього середовища для здобувачів та науково-педагогічних працівників є задовільними. Позитивною практикою є діяльність культурно-мистецького центру, психологічної служби, Спілки студентів та молоді, яка забезпечує студентське самоврядування, волонтерських заходів, що здійснюються здобувачами та викладачами. Позитивною практикою є опитування здобувачів та врахування їхньої думки.</p> <p>Виявлені недоліки пов'язані з необхідністю забезпечення навчального корпусу доступом до безкоштовного WI-FI; обладнання гуртожитків для студентів з особливими освітніми потребами, покращення умов проживання в гуртожитку.</p>		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	<p>Встановлено дієвість системи внутрішнього забезпечення якості освітньої програми.</p> <p>Кафедра дотримується процедури щодо розроблення, затвердження, моніторингу та</p>	В	

		<p>періодичного перегляду освітньої програми. Налагоджено тісну співпрацю з роботодавцями, які мають змогу впливати на перегляд ОП. Перегляд ОП здійснюється систематично із залученням стейкхолдерів (у т.ч. здобувачів вищої освіти). Випускники кафедри працюють у соціальній сфері. Кафедра залучає практиків до викладання. Ведеться журнал працевлаштування випускників та підтримується тісний зв'язок з ними.</p> <p>У якості рекомендації пропонується задовольнити потреби працедавців та за рахунок дисциплін вільного вибору розширити можливості здобувачів, додавши дисципліни менеджерського (управлінського) спрямування відповідно до нового Закону «Про соціальні послуги», що передбачає посаду «Соціальний менеджер».</p>		
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	Встановлено прозорість та публічність освітнього процесу з дотриманням всіх процедур, вимог нормативно-правових документів чинного законодавства у галузі освіти.	В	

		У якості недоліків зазначено, що на сторінці випускової кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки недостатній доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності.		
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

На основі звіту експертної групи та висновків ГЕР було сформульовано рекомендації щодо подальшого удосконалення освітньої програми «Соціальна педагогіка» у межах спеціальності 231 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди, у т.ч. пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

За критерієм 1. Проєктування та цілі освітньої програми:

- оновити освітню програму відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р.;
- сформулювати унікальність програми та укласти ОПП та навчальний план, що сприятиме її розкриттю та реалізації.

За критерієм 2. Структура та зміст освітньої програми:

- привести у відповідність з нормами чинного законодавства та вимогами нормативної документації ХНПУ імені Г. С. Сковороди структуру та зміст освітньої програми, навчальних планів денної та заочної форм навчання, кількість кредитів на відповідні освітні компоненти та навчально-методичне забезпечення дисциплін;
- при оновленні освітньої програми дотримуватися вимог чинного законодавства щодо планування 25% дисциплін вільного вибору студентів;
- скоригувати логічну структуру освітньої програми шляхом встановлення відповідності освітніх компонентів конкретним програмним результатам навчання;
- передбачити підсумкову атестацію у формі захисту кваліфікаційної роботи (як це вимагає Стандарт вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота);
- переглянути відповідність назв та змісту навчальних дисциплін.

За критерієм 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

- запровадити процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

За критерієм 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

- удосконалити механізми залучення студентів до вибору форм та методів навчання;
- активізувати практику академічної мобільності викладачів та студентів в рамках міжнародних програм;
- оновити робочі навчальні програми (силабуси).

За критерієм 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

- запровадити захист кваліфікаційної роботи як форму підсумкової атестації випускників другого (магістерського) рівня вищої освіти;

– спрямувати роботу на популяризацію академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти; запровадити практику перевірки кваліфікаційних та наукових робіт на плагіат.

За критерієм 6. Людські ресурси:

– розширити бази практик закладами, установами та організаціями, де передбачена посада соціального педагога.

За критерієм 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

– порушити клопотання перед ректором університету про створення умов безперешкодного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до навчального корпусу та підключення навчального корпусу до безкоштовного WI-FI;

– за можливості покращувати умови проживання здобувачів вищої освіти в гуртожитку.

За критерієм 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

– привести у відповідність з нормами чинного законодавства та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р структуру і зміст освітньої програми, навчальних планів усіх форм навчання та навчально-методичного забезпечення дисциплін; переглянути підхід до структури та видів підсумкової атестації магістрантів.

– при перегляді ОП урахувати побажання працедавців щодо включення освітніх компонентів менеджерського (управлінського) спрямування за рахунок дисциплін вільного вибору.

За критерієм 9. Прозорість та публічність:

– створити більш зручну навігацію для офіційного веб-сайту та сторінки випускової кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки;

– доповнити інформацію про ОП на сторінці випускової кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки відомостями про викладачів програми, освітньо-наукову та проектну діяльність, міжнародну співпрацю тощо

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◊ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

◊ акредитацію ОП

<+> умовну (відкладену) акредитацію ОП

◊ про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◊ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Олена САВЧУК